

מתיקות ועריבות התורה

סיפורים משלים ואגדות
לשולחן שבת

שבועות

מה ייתן לך ומה יוסיף לך?

רבי ישראל אליהו וינטרויב זצ"ל היה אומר אין לאדם מושג כמה שכר מקבל האדם על כל רגע ורגע של מלחמה עם היצר הרע, אף על פי שבסוף התגבר עליו יצרו.

הרי לנו שגם על עצם המלחמה האדם מקבל שכר, ומה לאדם כי יתפלא מה יועיל ומה יוסיף עוד חיזוק לכמה רגעים.

מסופר על הרה"ג ר' שמשון פינקוס זצ"ל שראה פעם בחור בראש השנה מסתובב באוצר הספרים של הישיבה בעת התפילה, שאל אותו מדוע הוא אינו בתפילה? השיב הבחור קמתי מאוחר ואני שבור, איני יכול להתפלל. אמר לו הרב בזמן מלחמת ששת הימים הלכתי לבית החולים שערי צדק, ראיתי לפתע חיל חבוש בתחבושת רץ שאלתיו מה קרה לו? הוא סיפר שהוא היה בחזית ונפצע והנה כעת הביאו אותו לבית החולים והוציאו לו את הריססים מהיד כשגמרו לחבוש את פצעיו אמר אני חוזר כעת לחזית הרופאים גערו בו שעליו לנוח אך הוא אמר להם "כעת מלחמה, אין זמן למנוחה". אמר הרב לאותו בחור "נפצעת בכך שקמת מאוחר, אך כעת זמן מלחמה אל תיטוש את שדה הקרב תחזור לחזית התפילה מיד! כולנו במלחמה גם היצר מערבב ומבלבל אין זמן להיות עצובים ומדוכדכים, חוזרים מיד אל החזית ונותנים כתף לשאר הלוחמים.

הרי לנו שהאדם צריך תמיד להיות חדור מטררה ולהיות ממוקד בעולם הזה בשביל העולם הבא, היצר הרע הולך על כל הקופה, ואפילו חיזוק הכי קטן והתגברות הקטנה ביותר הוא לא נותן לאדם, כי הוא יודע מה רב השכר והעוצמות מכל התעלות ולו הכי קטנה של האדם, ואדרבה על האדם לומר ליצר הרע הרי בסוף אני אנצח ומה הרווח שיצא לך מכל הכישלונות והנפילות?

הרב שמשון פינקוס זצ"ל

על ידי יזהרי קולי במס' 3-617111 ולקיש * [אפשר לקבל צינתוק]. כמו כן ניתן

פנינים ממח"ס "זרע שמשון"

לדבינו הקדוש רבי שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני

"רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומה של מלכות שאלמלא מוראה איש את רעהו חיים בלעו" [ג', ב']

ממשיך בעל "זרע שמשון" וכותב בשביל שלא יבוא אדם וימסור את נפשו בעד לימוד התורה שלא כדין, בא התנא וכתב "הוי מתפלל בשלומה של מלכות" ואם חס ושלום יגזרו שלא לעסוק בתורה, יש לאדם להניח הלימוד ולא למסור נפשו על כך.

וזה הסיבה שהוכיח ר' יוסי בן קיסמא את ר' חנינא בן תרדיון [בגמ' ע"ז יח.] חנינא אחי אי אתה יודע שאומה זו מן השמים המליכה ואני שמעתי עלך שאתה יושב ועוסק בתורה. והשיב לו 'מן השמים ירחמו' אמר לו אני אומר לך דברים של טעם ואתה אומר מן השמים ירחמו? תמה אני אם לא ישרפו אותך באש. ואכן לא היו ימים מועטים וכך היה ומה שהתקיימו דבר ר' יוסי בן קיסמא משמע שהדין עמו.

ועדיין צריך להבין הרי הגמ' בברכות [סא:] אומרת על ר' עקיבא שהשיב לפפוס בן יהודה כמו הפרוש הראשון ואם כן צריך למסור נפש על התורה

המשיך אי"ה' שבוע הבא...

הקדושה?

הגמ' בשבת [פח.] אומרת כאשר עם ישראל הקדימו נעשה לנשמע, ירדו שישים ריבו מלאכי השרת וקשרו להם שני כתרים אחד כנגד נעשה ואחד כנגד נשמע.

באותו רגע פסקה זהמתם, הסתלקה מהם גזירת מיתה, כל החולים התרפאו - אדם ללא רגל או ללא יד צמחה לו רגל ויד, לעיוורים נפקחו העיניים. התורה רוממה את ישראל לא רק מבחינה רוחנית אלא גם מבחינה גשמית וכולם הפכו לבריאים בגוף ובנפש!!

שואל הרה"ג ר' חיים קמיל זצ"ל - הרי הקב"ה ידע שבעוד ארבעים יום עתידים ישראל לעשות את חטא העגל, ויבואו מלאכי חבלה וייקחו חזרה מראשם את אותם כתרים. וכפי שמספרת שם הגמ' שלאחר שחטאו ירדו מאה ועשרים ריבו מלאכי חבלה ופרקום וחזרה שוב הזוהמה והחולאים, אם כן מה התועלת הייתה בשליחות המלאכים הראשונים לקשור לישראל שני כתרים הרי ממש בעוד זמן קצר הכל עתיד לחזור לקדמותו בדיוק כפי שהיה?

ומסביר שהיה חשוב להקב"ה להראות לעם ישראל את כל הניסים האלו אפילו לזמן קצר, בשביל להראות לעם ישראל שכל חיזוק אפילו כלשהו לזמן קצר יקר הוא וחשוב לפני ה' יתברך!!

יוצא שכל חיזוק כלשהו מצד האדם, או כל התגברות מצידו ואף שיהיה זה אפילו לזמן קצר, שווה להקב"ה לשדד מערכות בשביל אותו אדם. והנה האדם מזלזל באותם חיזוקים קטנים וקצרים ואומר לעצמו מה ייתן לך ומה יוסיף לך ואינו מודע עד כמה יקר וחשוב הוא לה' יתברך כל חיזוק, כל התקדמות הגם שלאחר מכן ייפול שוב... וגם אם יחשוב לעצמו הרי הנה מיד הוא שוב נופל, את התשובה לכך ישאיר להקב"ה, הוא יעשה את שלו וה' יתברך יעשה את שלו...

ניתן להאזין לשיחותיו של הרב גדעון ראובן בשידור חי מידי שבוע ב"קול הלשון" על ידי יזהרי קולי במס' 3-617111 ולקיש *

פניני "אור החיים" הקדוש

לדבינו הקדוש רבי חיים ב"ר משה בן עטר זיע"א

"בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני" [שמות י"ט, א']

שואל ה"אור החיים" הקדוש - מדוע חיכה הקב"ה עד החודש השלישי לצאת ישראל ממצרים בשביל לקבל את התורה, הרי היה כדאי לישראל לקבל את התורה מיד ולא לחכות זמן רב?

מסביר ה"אור החיים" הקדוש - העיכוב בקבלת התורה נוצר עקב הטומאה שהיה לישראל בארץ מצרים, וכמו שטומאת הזיבה צריכה שבעה נקיים כך ישראל היו צריכים לספור שבעה שבועות לפני קבלת התורה בשביל להיטהר. ולמרות שהזיבה צריכה רק שבעה ימים הטומאה של ישראל הייתה כל כך חמורה שהיו צריכים שבעה שבועות לפני קבלת התורה.

כמו כן לא רצה הקב"ה להביאם מיד להר סיני ושם לחכות לזמן מתן תורה, הסיבה לכך היא שלא יצטערו ישראל עד זמן מתן תורה, כמו חתן וכלה שמגיעים לחופה ומחכים זמן רב לחתונה שזה צער גדול מאוד.

יהי רצון שזכותם של ה"אור החיים" הקדוש ובעל ה"זרע שמשון" תעמוד לחיים ברוך בן שרה פעשא
לברכה והצלחה בכל העניינים, ולבריאות איתנה.

הלכה למעשה

הרב מנשה מורנו שליט"א

תערובת שיש בה מיני דגן

לו חשיבות לברכת מזונות (כ"ה בשו"ע רח"י סעיף ו', והגדרת שתייה היא, שאין צריך ללעוס או לעשות פעולת מיעוד המזון בעזרת פיו, כנראה בגוף דברי השו"ע, ברעק"א רב' סעיף ח', בא"ח מסעי ח', שבה"ל אי' עמ' רעב', חזו"ע ברכות עמ' קמו'). **פרוץ יוגורט** שנתון בו שברי עוגיות, **אם השברים גדולים שצריך למעוך בפה, ברכתם מזונות, אם הם טחונים חזק, כך שמלקק אותו ברכתו שהכל. שוקולד עוגיות מברך מזונות, כיון שהעוגיות נותנות טעם טוב בכל חלק מהשוקולד (גם אם כמות העוגיות קטנה, מ"מ בא ליתן טעם טוב, ובכח"ג ברכתו מזונות, כמבואר בב"י בתחילת סימן רח"י). ברכה אחרונה אין על שוקולד, אלא אם כן לועסו (חזו"ע עמ' קמו'). **גלידת עוגיות, אם יש הרבה עוגיות, כך שבכל טעימה יש בנוסף לגלידה גם עוגיות, מברך מזונות. אם יש מעט עוגיות, כך שיש הרבה טעימות בהם אין עוגיות, מברך על כפית עם עוגיות מזונות, ועל כפית בלא עוגיות שהכל (שאין החלק בלי העוגיות טפל לעוגיות, ומ"מ אין העוגיות טפילות לשהכל). כריות ודליפקאן עם חלב, מברך רק מזונות, כיון שהחלב בא עבור הכריות. אם נשאר בסוף מעט חלב, ושותה אותו לבדו, אין צריך לברך עליו, אא"כ נותרה כמות גדולה של חלב (משנ"ב קסח' ס"ק מו'). **קבוקים ובוטנים אמריקאים, עיקר ההלכה לברך רק מזונות, והחושש לחולקים ומפריד הציפוי מהבוטן, ומברך על הציפוי מזונות, ועל הבוטן אדמה, יש לו על מה שיסמוך (כיון שהם שתי מאכלים הבאים לפני כמאכל אחד שקל להפרידם, באנו למחלוקת הפוסקים, שלפמ"ג ודה"ח המובאים בשעה"צ ריב' אות ב' רק ברכה אחת מברך, ברכתו מזונות כדי כל שיש בו, וכ"פ משנ"ב סק"א ובחזו"ע עמ' רפ"ט). אמנם בח"א צידד שאין אחד מהמינים נטפל לחבירו, ומברך שתי ברכות, וכ"פ בא"ח פנחס טו', והוא משי"כ יש לו על מה שיסמוך, ואין חשוב ברכה שאי"צ, כיון שצריך לצאת י"ח החולקים). ברכה אחרונה, אם אכל כזית מהציפוי, מברך על המחיה, אין בציפוי כזית, אבל בבוטנים יש כזית, מברך נפשות.******

עוגת גבינה: ישנם שלוש סוגים של עוגות גבינה, והברכה משתנית מעוגה לחבירתה. **א. עוגה העשויה מגבינה חומרי טעם וקמח, שמטרת הקמח כדי שהעוגה לא 'תנחת', ברכתה שהכל ונפשות (רח"י סעיף ב'), וכ"ש בעוגה שאין בה קמח כלל, שברכתה שהכל. ב. אם הקמח ניתן כדי לתת טעם עוגתי (שבלי הקמח טעם העוגה כמו איזה מעדן) ברכתה מזונות, וברכה אחרונה נפשות, שרק אם אוכל בפועל כזית מהקמח, תוך שיעור של כזית תוך אכילת פרס (כשש דקות ואכ"מ) יכול לברך על המחיה. אבל כשיש כמות קטנה של קמח, אינו יכול לברך על המחיה (לדוגמא: עוגה שיש בה 100 גר' גבינה ו 20 גר' קמח, נמצא הקמח שישיית מהעוגה, אבל צריך לאכול את כל העוגה. כ"ז למשנ"ב רח"י סקמ"ג וכה"ח סקמ"ג ובסימן קסח' ס"ק קכב' שכ"ה לרוב אחרונים. ולחזו"ע ברכות עמ' קצ' אפילו אכל רק כזית מכל העוגה יברך על המחיה). **כן הדין בעוגת גבינה שברכתה שהכל, שנתנו בתוכה שברי בסקויטים, שנהפך ברכתה למזונות (ובנתנו על גבה שברי בסקויטים, למשנ"ב קסח' ס"ק מה' מברך מזונות ושהכל, אא"כ מעדיף עוגה בלא בסקויטים, רק שאוכלם בגלל שהם שם, שמברך רק מזונות, אג"מ ח"ד סימן מג', ולחזו"ע ברכות עמ' רצ"א, אם יש לו ענין בבסקויטים, מברך רק מזונות). אם אין יודע עבור מה ניתן הקמח, צריך לברך לפני שאוכל, ואין יכול לברך שהכל ולומר 'שהכל פוטר הכל', שרק אם ניסה לברך ולא הצליח אומרים כלל זה, ואם מתעצל לברך לא יאכל! (משנ"ב רח"י סק"ד). **ג. עוגה שאפו לה בסיס מבצק, ברכתה מזונות, שהרי בסיס זה חשוב שיש לו מתכון מיוחד וטעם משובח, ואינו בא להחזיק העוגה בלבד, או כדי שידו לא תתלכלך (שאם כן היה ברכתה שהכל, כמבואר בשו"ע קסח' סעיף ח' ובסימן ריב' סעיף ב') וברכה אחרונה אם אכל כזית מהבסיס על המחיה, פחות מכזית יברך נפשות. לפי המבואר, עוגת גבינה שמרים וגביניות לעולם ברכתם מזונות.******

שיק עוגיות מברך עליו שהכל, כיון שאין אוכלים אותו, אלא שותים אותו, אין

כלורה מלאחת!!

בסייעתא דשמיא בקרוב ייצא לאור
הספר שרבים ציפו לו -

"מתיקות ועריבות התורה" חלק ד'

ועכשיו זה הזמן להוציא לאור את הקדשה איקויריך

להקדשות והנצחות: 052-7151420

"מתיקות ועריבות התורה" גם השקפה ומוסר וגם דרך לחיים